

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Becsek Aladár.

Főmunkatárs: **Cs. Szabó Kálmán.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 25 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A kereskedelmi minister nálunk.

A kereskedelmi miniszteriumban mind komolyabb formában emlegetik, hogy Hegedüs miniszter megismétli tanulmány körutját Magyarországon már kora tavasszal és lejön Erdélybe is, hogy a székelyek ipar- és gyártelepeit megnézze s hol kell, ott a kormány támogatását kieszközölje.

Örömmel tölt el minket ez a hír, hogy az ország első kereskedelmi intézője belelátott a mi ipari és kereskedelmi mizériánkba s nem tanácsosaitól kér információt, kik csak az iratokból ismerik állapotaink s néhány iparegyesület nagyhangú felterjesztéséből ítél meg viszonyaink, hanem majd szemmel fogja látni — tulajdonképpen a mit nem lehet látni. Mert mi iparról a legnagyobb jóakarattal sem beszélhetünk, kereskedelmünk pedig békóba köti a tisztességtelen verseny nagy terjedése és csőd alá viszi ez gazdasági életünk. Mert a sikeres termés még boldog állapotot nem jelent, ha más téren a nemzetgazdasági tényezők, melyek a megélhetésnek alapfeltételeit képezik, egymásután mennek tönkre. A termelők és fogyasztók közti utat ellepi a szerencsevadászok egész raja s olyan minden alapot nélkülöző vállalkozásokba mennek bele, amely már előre halvaszületett eszme, de arra mégis jó, hogy ipari és kereskedelmi életünket csökkentse. Az árak mestersegesen való emelkedésén keletkezett hullámverések a tisztességes megélhetést is megtámadják s a kisiparosokat, kik a versenyt nem bírják, egy darabig küzdve az életfentartásért — kidőlvén a sorból — tönkreteszik.

Csak a napi eseményeket kell itt körülnézve feljegyezni és ezt a szomorú képet fogja

látni a miniszter is, ha közénk jön. Ha csak évtizedek alatti fokozatos esésünk nem mutatják be, nincs mit mutogassunk, mert minden téren a pangás állott be és a versenyt most már leszorították tisztességes medréről és akkor is árverést akarunk, amikor képtelenek volnánk a megrendelést tisztességes formában teljesíteni.

A kisiparral is így vagyunk. Tökét, kölcsönöket nem annak a kisiparos, szegény embernek adunk, hanem olyan egyéneknek, kik jelzálogi bekebelezést ajánlanak. Hát a szegény kisiparosnak milyen tulajdonára visznek jelzálogi bekebelezést? ha csak nem éhező gyermekeire. Tehát a kölcsönös felsegélyezésre alakult egyesület érdekszövetkezetté lesz, amelynek célja nem az ipar fejlesztése, hanem a részvényesek meggazdagodása.

Hogyan is alkothatna másképp egy miniszter magasabb koncepcziókat és hogyan fejthetne ki gyakorlati üdvös tevékenységet, ha az ország viszonyairól a gyakorlati élet mezején magának tájékozódást nem szerez?

Ezen ténykedése az Hegedüs miniszternek, amelylyel az egész ország rokonszenvét magának már is megszerezte.

Ép azért reméljük, sőt meg vagyunk győződve, hogy a tapasztalat szerzését folytatni fogja és ellátogat az országnak mindama vidékeire, amelyeknek hátramaradásán és nyomorúságos viszonyain helyes ipari politikával és indokoltnak mutatózó alkotásokkal segíteni lehet. A mennyire kívánatos ez egyrészt a helyi mostoha viszonyok javítása céljából, annyira szükséges másrészt országos szempontból, mert oly mértékben fejlődik a külföldi ipar versenyével szemben az ország ellentállási ereje, amely mér-

tékben gyarapodik itthon iparunk és kevesbednek ez által egyes vidékek mizériái, melynek további eredménye az ország anyagilag való megerősödése leend.

Mizerábilis állapotokat fog látni itt a miniszter, annyi szent igaz és ezeken kell segítenie. Mert még ilyen verseny mellett az a szerencsétlenség is ért, hogy nagyobb gyáraink egymásután zárják be az ajtóik s szüntetik be a munkát, mert a székelyföldön iparvállalatot jelen viszonyok között alapítani, meddő kísérletezés csupán. Hiszen csak egy nagyobb gyár van a megyénkben is, a szt-keresztbányai, a melyet nem tudott megmontani az idegen tőke se s amely kis körben ugyan, de szépen virágozik és csak arra példa, hogy változott körülmények között, tisztességes kezükbe az ipar és kereskedelem visszanyeri megingott biztos alapját

Mert változást ohajt minden kis- és nagyiparos, a kik a versenyben becsületes részt követelnek, majd kevesebb lesz akkor a nép joga is s a nyomorgó székelyről változott viszonyok között csupán a mese fog beszélni.

Belföld.

Az ipartörvény módosítása. Az ipartestületek központi bizottsága a nyár folyamán tartott üléséről sürgető levelet intézett Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterhez s arra kérte, hogy az ipartörvény módosítása dolgában beadott részletes felterjesztés mielőbbi elintézése iránt intézkedjék. A kereskedelmi miniszter most válaszolt a sürgető megkeresésre, végleges választ a kolozsvári gyűlés utánra helyezve kilátásába. A miniszter válaszában lényege a következő.

Tudom, hogy a kézmű- s általában kisiparunk helyzetének javításánál nemcsak kedvező termelési és értékesítési viszonyokra kell törekedni, hanem kiváló suly fektetendő

Október 6.

Hozd fel vihartól terhes felleged
Tépett keblü ég s hullasd könnyedet;
A mennyi átok, jaj, keserv, ima:
Együtt ki törjön mind e hon felett.
Átok reád szabadság-gyilkos zsarnok,
Jaj és keserv éretted rab haza,
S imádságban szálljon tehozzád lelünk
Vértanúinknak dicső tábora!

És a kebelnek minden ideje
Zokogjon fel a szörnyü gyász alatt:
Magyar szabadság, örtüzed kilobbant,
Uj Golgotád lön nemzetem — Arad;
S a Golgotán elvérzett az igazság,
A pokol győzött, a menny úttalan...
Nem egy nap, egy század bukott ma sirba:
Ma októbernek 6-ika van.

Október hat! — a vér megáll erünkben:
Ily csillaghullás szörnyü látomány!
Tizenhárom félisten dött ma porba
Elfajzott had dúlt a szentek porán.
Bitófák közt bolyong a nemzet útja
S ki szebb jövőt reménnyel hirdete,
Most felsikolt a honfi félörülten:
Nincs a magyarnak védő Istene!

Mert Spártának ha volt hős ifjusága,
Ha Róma hozott bölcs törvényeket,
Ha lánggra gyúlt a francia honáért

S Washington keble hogyha vérezett:
Ez mind együtt volt nemzetem, tenálad:
Alkottál, égtél, küzdöttél dicsőn,
Nagyságodat a világ megcsodálta,
Dicsfényed áttört a véges időn.

Petőfi lantján honfi bú viharzott,
Kossuth lánglelke: hajnal támadat;
Tizenhárom más félisten csatázott
Szabadságunknak zászlója alatt...
De hisz: a költő eltűnt mindörökre,
Kossuth apánkért könnyünk még pereg
S a Tizenháromat — vérünk ah hogy éget, —
Feketesárga hóhér ölte meg!

Hol, hol lelünk gyógyirt a fájdalomra,
Mely szívünk sebzi gyötrő lángival?
Emlékeinknek mindenük sugára
A tűz-tengerre új csöpp lángital.
Hiába varr fekete-sárga rongyból
Gaz-ellenségünk rá szemfödület:
A mult keservek újra föltámadnak
Csodás fényednél hazaszeretet!

A régi sebből még a vér özönlik,
S vértanúinknak szellemharcza foly:
A bitófánál megszakadt küzdelmet
Ott fenn folytatják, mint felleg-gomoly.
Meg-megdördül lelkünknek szent haragja
S mint villám sujt rád gyáva nemzetem,
Hogy a miért ők éltet áldozánk,
Szabadságunkért itt nincs küzdelem.

El innen hát a kiengesztelésnek
Csábitón — édes méregpoharat
S ha tán saját keblünk epedne érte,
Fűrösszük ezt is vérbe, mert galád.
Tizenhármunk még megboszulva nincsen
Erünkben forrjon harcok lángheve, —
Segíts minket e fenkölt küzdelemben
Vértanúinknak dicső szelleme!

Sz.-Udvarhely, 1899. okt.

Nagy Lajos.

Női könnyek.

(Dél van. A férj hazajön a hivatalból. Az arca nagyön mogorva.)

A férj: Ah! Még nem teritesz... Az ebéd tehát még nem kész... Ez türehtetlen!

A feleség: De kedvesem...

A férj: Semmi „kedvesem!”... Ha ilyesmi csak egyszer történnék, véletlenül, akkor nem szólnék semmit... de ez így lesz már ezután mindennap!

A feleség: Ugy látom, nagyon rossz kedved van!

A férj: Nincs rossz kedvem... de ilyenkor, a mikor későn készül el az ebéd, gyorsan kell ennem és elrontom a gyomromat. És nem szeretem, ha a mikor visszamegyek a hivatalba, akkor már el van rontva a gyomrom.

A feleség: Hja, barátom, én nem tudok egyszerre takarítani is, meg főzni is és nem az én hibám, ha...

A férj: Semmi közöm hozzá, hogy mit tanultál és mit nem tanultál az anyádtól; nem tudsz se takarítani, se főzni... nem tudsz semmit!

arra is, hogy az ipari közigazgatásra, az iparüzési jog megszerzésére és gyakorlására a munkaadó és az alkalmazottak közötti jogviszony szabályozására. az üzleti versenyre, valamint az egyesülésben és szervezkedésben rejlő erők felhasználására alkalmas intézményekre vonatkozó törvényes rendelkezések az iparfejlesztés s az iparosok helyzetének javítása érdekében fölmerült kívánalmaknak szintén megfelelőjenek. A huzamosabb idő óta, különösen az ipartestületek országos gyűlései után fölhangzó panaszok meggyőztek arról, hogy az 1884. évi XVII. törvényzikkbe foglalt ipartörvénynek egyes intézkedési hiányosak s nem mindenben felelnek meg azoknak a szükségleteknek, a melyek az idők változása s az ipar fejlődése folyamán előállottak. Elismerem, hogy az ipartörvény egyes jelentékeny részei: az eddig szerzett gyakorlati tapasztalatokhoz s az élet igényeihez képest módosítást igényelnek, de alapjában az ipartörvényt fentartandónak vélem.

Előkészületek a kötelező koronaérték számítására. Ismeretes, hogy 1900. évi január 1-ével életbelép a kötelező koronaértékszámítás. Erre való tekintettel most valamennyi miniszterium rendeletet intézett alantos hivatalaihoz, hogy összes számadásaiokban és könyveikben a számadás vagy könyvelés tárgyát képező értéket az eddigi használt ausztriai értékű forint és krajczár helyett korona és fillér megjelölésekkel fejezzék ki. Egyáltalán utasítják a miniszteriumok az alantos hivatalokat, hogy a koronaérték számítás életbeléptetésétől kezdve szigorúan ügyeljenek arra, hogy minden nyomtatványon és ügyben csakis a koronaérték nyerjen kifejezést.

A gabonacséplés törvényes szabályozása. A gazdák s a cséplőgép-tulajdonosok között, mind a két fél hátrányára, a jogviszonyok szabályozatlan volta miatt igen gyakori a surlódás, a pereskedés. E bajok orvoslására a földmivelésügyi miniszter a gazdasági egyesületek elnökei s az alispánok véleményének meghallgatásával, mint halljuk, törvényjavaslat-tervezetet készítetett, melynek tárgyalása céljából a napokban szaktanácskozmányt hívott össze. A tervezet olyan intézkedéseket foglal magában, melyek mind a két fél jogos érdekének biztosítása mellett alkalmasak lesznek arra, hogy a cséplés megkezdési ideje, a gép megromlása, a termény részbeni megsemmisülése stb. miatt manapság folyton előálló viszonyoknak elejét vegyék. Ugyane tervezet keretében nyernek szabályozást a cséplővállalkozó által felfogadott munkások továbbá az ugynevezett munkásvállalkozók és a segédmunkások jogviszonyai is. E részben a munkásoknak sok, réggen hangoztatott jogosult kívánsága nyer kielégítést, amennyiben a legkisebb munkabér feltétlen biztosí-

tása az 1898. II. törvényzikk 70. §-a módjára a cséplő- és munkás vállalkozóknak is kötelességgé tétetik, a munkásoknak megszolgált bérük erejéig a vállalkozó gépeire, terményeire minden más zálogjogot megelőző törvényes zálogjog biztosítatik stb. A törvényjavaslatot a szaktanácskozmány után a földmivelésügyi miniszter rövid idő alatt benyújtja a képviselőházhoz.

Sine ira et studio. A vármegye ezidőszerinti hivatalos lapja 41-ik száma az őszi közgyűlésről írva, inszenirozza a már régebben „Közigazgatásunk” címmel egyik korábbi számában nyomdafestéket látott hivatalnoki kritikát, amely akkortájt rövid uton befejezést nyert. Ugyanis e közgyűlésen történt, hogy amidőn dr. *Válentsik* Ferencz tisztifőügyész felszólalásában bővebben fejtegette a vármegyei tisztviselőknek az említett cikkbeni megtámadtatását, *Hollaki* főispán, beszédjét félbeszakította. A hivatalos lap 41-ik számában palladium alá igyekszik venni *Válentsik* tiszti főügyészt — ki alig hisszük, hogy annak támogatására szorulna — s insolens felkiáltással végzi be tudósítását, a mely így szörnyű módra konsternálja a tisztviselői kart, hogy valjon most ujabban kinek a feje fölött is lebeg a Damokles kardja, ami természetesen a heteria rovására is megy.

Gazdasági kiállítás.

Részleges kiállítást megyénkben majdnem minden évben láttunk, de olyat rendezni, melyik a gazdaság több, ugyszólva minden ágát magába foglalja, mostanig még próbálni sem merészkedtünk. *Gyarmathy* gazdasági titkár kezdeményezésére, a Gazdasági egyelet választmánya, majd a közgyűlése elhatározta, hogy egy rendes megyei ünnepet teremtsen és a törvényhatósági őszi közgyűlés második napján, tehát október 7-én minden évben rendez.

Látszott a kiállításon, hogy első és uttörő, látszott, hogy a rendezőknek nagy közönyt kellett megtörni, a siker némi biztosítása végett. Volt itt minden: ló, szarvasmarha, sertés, juh, gabona, gyümölcs, vetemény, de ha valaki megyénk erejét ebből akarja megítélni, téves eredményre jut. A nyeménny reményében a székely gazdák közül többen mutatkoztak, de olyan, aki áldozatot is hozzon, okulás végett bemutassa állatát, terményét, vajmi kevés volt. Az egész megyében négy gazda akadt, ki dijra

jogot nem tartva, helyesnek és méltányosnak tartotta bemutatkozni: u. m. br. *Kemény* Béla, *Pálffy* Dénes terményeikkel, dr. *Gyarmathy* Dezső terményeivel, 50 drb. tehén, üsző és bikával; végül *Szöllősi* Samu kiváló díszesen kiállított jeles terményeivel, teheneivel, bikáival és 150 drb sertésével.

Tömeges kiállítást láttunk még bogárfalvi *Simó* János és farkaslaki *Simó* Lajostól, kik közül az első 29 drb, az utóbbi 13 drb lovat állított ki.

Lovat összesen 80—85 drbot állítottak ki. Az anyag általában gyengének mondható, bár vidékenként a lótenyésztés meglehetősen előhaladott állapotban van. A bírálóbizottság, mely br. *Kemény* Béla elnöke alatt *Ilyés* ezredes, *Ilosvay* ménparancsnok, *Balácsi* Sándor birtokos, egy katonai állatorvos, *Licht* állatorvos tagokból alakult, igen nagy szigorral járt el és az elbírálás inkább katonai, mint gazdasági szempontból történt. De legyen meg az a vigaszunk, hogy az ilyen bírálat sincs gazdasági érdekeink ellen.

Díjat nyertek. Lovakért: *Simó* János (Bogárfalva) 29 drb gyűjteményes kiállításáért I. o. 1-ső díjat 75 frtot; *Simó* Lajos (Farkaslaka) 20 drbos kiállításáért II. o. 1-ső díjat 60 frtot; *Miklós* Lajos (Kányád) 40 frtot; *Nagy* Ferencz (Sz.-Keresztur) 30 frtot; *Ambrus* József (Csehétfalva) 25 frtot; *Gyarmati* Lajos (Uj-Székely) 20 frtot és *László* Ferencz (Lengyelfalva) 15 frtot.

Jobban kiállják a bírálatot szarvasmarháink. Az állattenyésztés ez ága meglehetősen magas fokra emelkedett, hiszen nemcsak igás ökreink keresettek, hanem tenyész állataink is. A kiállítást rendező bizottság két irányra terjedt ki, apa- és anya állatokra. Nagy közömbösségre mutat, hogy szarvasmarha tenyésztőink — bár megyénkben nagy számmal vannak — a fent említett két birtokon kívül 29 db. tehénnel, 18 db. bikával vettek részt csupán. Népünk idegenkedve nézi a kiállításokat, azon hitben van, hogy ezek nem az ő javára és vagyonosodási feltételeinek az emelésére, hanem nagyobb birtokosok előnyére vagy isten tudja mi másra van. Több ilyen kiállítást csak és a komolyan szemlélő gazda meggyőződést szerez, hogy a nagybirtokos ezeknél a kiállításoknál csak áldozatot hoz, míg a kisgazda, kinek nincs módjában több helyt megfordulni, többet látni, ezeken a vidéki kiállításokon tapasztalásokat szerezhet a nagyobb kiállítóktól, sőt egymástól is tanulhat és ráadásul a meglehetősen összegű díjakból a törekvő, igyekező, munkaszerető gazdák jutalmazást is nyernek.

A szarvasmarha tenyésztésért I. okl. dr. *Gyarmathy* Dezső, a II. okl. *Szöllősi* Samu nyerték.

Pénzdíjak közül nyert: *Bokor* Ferencz (Árvátfalva) I-ső díjat 40 kor., *Kovács* Mihály, *Dobay* János (Szombatfalva) és *Szakács* Péter (Szt.-Erzsébet) 10—10 koronát. Üszőkért: *Bokor* F., *Kovács* M., *Sándor* Gergely, *Dobay* J. és *Szakács* P. 10—10 kor.; nagyobb üszőkért: *Ferencz* János (Sz.-Udvarhely) 20 kor.; *Bokor* Ferencz (Betlenfalva), *Bedő* József (H-Városfalva) és *Márton* András (Dálya) 10—10 kor.; *Lengyelfalva* község bikáért 20 kor.; *Mircse* Mihály (A-Siménfalva) 30 kor.; *Barabás* Mihály (A-Siménfalva) 20 kor.; *Incze* Gergely (Farczád) 15 kor.; 2 éven alóli bikáért *Szentgyörgyi* Lajos (Sz.-Keresztur) 40 kor.; *Kovács* János (Telekfalva) 25 kor.; 1 éven alóliért *Patakfalvi* Mózes (Sz.-Keresztur) 30 kor., *Tóásó* Gergely (Bögöz) 20 kor., *Bartha* Mózes (H.-Szt.-Pál) 15 kor.

Sertésért: *Péter* Gergely tanító (F.-Boldogaszonyf.) 10 kor., *Orbán* Mózes (Óczfalva) 10 kor.; juhokért *Kerekes* Ferencz (F.-Boldogaszonyf.) 10 kor.

A terménykiállítás nyertesei. Buzáért: *Kovács* Mihály (Karácsonf.) I. díjat 5 frtot; báró *Kemény* Béla, *Szöllősi* Samu, *Németh* András (Petek), *Darócz* és *Kányád* községek, *Pálffy* Dénes (Tarcsafalva) diszoklevelet; rozsért: *Sándor* Gergely (Szombatf.) I. díj 5 frtot; *Soó* István és *Jakab* Gyula diszoklevelet; zabért: *Kovács* Mihály (Karácsonf.) I. díjat 10 frtot és *Kovács* Domokos (Sz.-Udvarhely) diszoklevelet; töröküzért: *Hrobony* Adolf (K.-Demeterfalva) I. díjat 10 frtot és *Nagy* Ferencz (Sz.-Keresztur) diszoklevelet; árpáért: *Soó* István I. díjat 5 frtot; dr. *Gyarmathy* Dezső, *Kovács* Ferencz (Kadicsfalva) és *Szöllősi* Samu diszoklevelet; heremagért: *Soó* István I. díjat 10 frtot, dr. *Gyarmathy* Dezső és *Szöllősi* Samu diszokl. nyertek. A gyümölcskiállítás: *Nagy* Domokos árvátfalvi tanító I. díjat 10 frtot, *Tamás* Károly 5 frtot, *Soó* István 5 frtot, *Patakfalvi* Mózes (Sz.-Keresztur), *Szakács* Péter és *Nagy* Ferencz diszoklevelet nyertek. Oklevelet nyertek meg: dr. *Gyarmathy* Dezső és *Szöllősi* Samu összes terményeiért.

A feleség fölindul s elejt egy csomó asztalkendőt, amelyet a kezében tartott.

A férj: S még azt is meg kellett volna tanulnod az anyádtól, hogy nem kell letaposnod az asztalkendőket...

A feleség: Kérlek, ne bánts az anyámat.

A férj: Talán én vagyok az oka, hogy ebédre hi bennünket minden szerdán Montrougeba...? Minhéten oda kell utaznunk. S az ut olyan hosszú, hogy talán egy zsák élelmiszert is kellene magunkkal vinni. És micsoda ebédeket kapunk az anyádtól!... Mindig ugyanazokat az ételeket... Mindig marhahús és mindig burgonya mellé, pedig nagyon jól tudja az anyád is, hogy én csak a borjuhust és a zöld babot szeretem. S ebéd után mindig meg kell hallgatnom, hogy nagybátyád, az a derék ember, miket beszél Smala elfoglalásáról, hogy hogyan sebesült meg és hogyan tért vissza...

A feleség: Ha neked ellenedre van, nem megyünk többé Montrougeba ebédelni.

A férj: Igen, hogy aztán azt mondassák, hogy mily kiméletlen vagyok irántad!... Már előre is tudom, hogy milyen boldog volnál, ha az anyád emiatt botránnyit idézne elő, ha zokogó hangon szemrehányásokat tenne, mint *Lemonnier* asszony a *Theâtre de la République*ban!... S addig sirna, míg folyton nem veszekednék s az lenne a vége a dolognak, hogy válópórt inditanál ellenem! Nos mehetsz... a válópórt máris megindithatod ellenem!

A feleség: Óh! (Elkezd sirni.)

A férj (akinek a haragja egyszerre lelohadt): Azért még nem kell sirni... különösen ha tudod, hogy nem szeretek síró asszonyt látni... Nézd csak, *Gertrude*, képzeld magam az én helyembe... Nagyon vidáman indultam el a hivatalból. A *Montmartre*-utcán láttam, hogy egy gőz automobil sebes vágatva közeledik felém... vele szemközt pedig egy kofa jött a gyümölcsös kocsiával... a két kocsi összeütközött... s a kofa olyan piros lesz, mint egy érett paradicsom... Egy kölyök pedig, amint fölkap egy almát a földről, rákiált a kofára: „Ne busuljon semmit, inkább örüljön, mert az alma mind megsült

az automobil kazánján s most már legalább tíz sőt megér darabja!” Hát nem mulatság ez? Te is nevelsz, ugy-e?

A feleség: Igen. És, édesem, az ebéd már réggen készen volna, de egy kissé elkéstem, mert...

A férj: Mert?

A feleség: Mert holnap lesz a születésnapod, és...

A férj (a széken meglát egy pár himzett papucsot): Be akartad végezni a papucs himzését?... És én még lármáztam!... Azt kellett volna mondanod, édesem, hogy: „Ha az ebéd még nincs kész, ennek az az oka, mert a papucsodat himeztem.” Mert én, kedvesem, nem is gyanítottam, hogy te papucsokat himszes... Borzasztó, azzal vádoltalak, hogy nem tudsz semmit és ime, papucsot himeztél! Szegény kis feleségem... Jöjj ide mellém, úgy, mint a mézes hetekben szoktuk! Amikor órákig ölegetelek és csókoltalak... itt ezt a kis gödröcskét... amelyet a csókok fészkének nevezünk el!... Ah, ha most látna bennünket a mama!

A feleség: Hát nem haragszol rá?

A férj: Kire? A mamára? Hiszen ő a legkedvesebb mama a világon!

A feleség: S nem megyünk ki többé soha hozzá Montrougeba?

A férj: Ugyan mit gondolsz! Hiszen nagyon kedves hely az a Montrouge... S mikor oda érünk, milyen jó étvágyunk van mindig!... És ha a nagybácsi, az a derék ember, nem beszélhetné el ebéd után, hogy hogyan foglalták el Smalat és hogyan sebesült meg, bizonyosan belehalna... s én nem akarom, hogy meghaljon!

A feleség: Milyen jó vagy!

A férj: Nem vagyok jó; de imádlak! És ha akarod, ohé, ohé! ma este mulatunk! Vendéglőben ebédelünk.

A feleség: Duvalnál...

A férj: Ugyan!... Zenés vendéglőbe megyünk! S azután színházba és nem jövünk haza, csak éjjel után!

Fordította: L.

A kiállítók díjazásához hozzájárultak: a földmivlelésügyi miniszterium 300 frttal, a Gazdasági egylet 250 frttal és Gyarmathy Dezső 100 frttal.

A kiállítás szombaton 7-én nyílt meg és 10-én délután záródott be. Nem látványosságot kerestek ott, nem is ünnepezték a kiállítók, hanem alkalmat arra, hogy ott a vármegye minden részéből összegyülekező gazdákkal érintkezve, tájékozzák magukat ama hullámverések felől, amely a gazdaközönség körében ma már nagy erővel, igazi hatalommal dokumentálják ennek a nemzetfentartó osztálynak az öntudatos létét.

Ezzel az első általános kiállítással hisszük, hogy a közönyt itt vármegyénkben is megtörött. A hajnalodást őszintén üdvözljük. Üdvözljük a Gazdasági egyletet, annak titkárát, aki lehetővé tudta tenni ezt a megyénk gazdasági életének fellendülését célzó kiállítást.

Mert abból a gazdaközönség csak erősítést, felbátorítást kaphat és ezt meg is fogja szerezni.

De tulajdonképpen az effajta kiállításoknak a vidéken van a helyük. Ott, ahol a kis embert a maga szerény termékével vissza nem riasztja a költség, el nem választja a távolság. Így tehát Székely-Udvarhely azért is a megyei mezőgazdasági kiállításoknak az igazi helye, mert itt nyilatkozhatik meg a kiállításnak oktató, nevelő hatása, a melyre, hogy mennyire van szükségük, maguk a kiállítók tudják legjobban.

Ujdonságok.

Hymen. Felméry István sz.-kereszturi gymn. tanár a napokban jegyezte el *Sebestyén* Ella kisaszszonyt Sz.-Keresztúron.

Munkaközvetítés. A földmivlelésügyi miniszter már a munkástörvény tárgyalása alkalmával kijelentette, hogy e törvény kiegészítésül a törvényhozás útján kívánja rendezni a munkás-közvetítés ügyét. El is készült már az idevonatkozó törvénytervezet, amely községi, törvényhatósági és központi szervezetre bizza a munkás-közvetítést. A községi közvetítő, aki tagja az előjárásnak, tíz krajczárnyi díjat szedhet csoportonként a közvetítésért. A törvényhatósági közvetítő csak díjazásban részesül. Az egész szervezet szála a központi közvetítő irodában futnak össze, amely hivatva lesz az egész országra nézve végezni a közvetítést.

Az esztendő története írásban és képen. Mi sem kellemesebb, mint visszaemlékezni az elmúlt idők történetére, visszaidézni emléünkbe mindazt, a mi egykor érdeklőt töltött el. Mily jó az unalmas, téli estéken a múlt idők e kedves emlékeit, amelyek szórakoztatnak, tanítanak egyaránt. Erre a kellemes szórakozásra csak egy eszköz van a magyar földön és ez az *Ország-Világ* című szépirodalmi lapra való előfizetés. Állandó képes regénymelléklet, kéthetenként zeneközlemény, legkiválóbb külföldi és hazai zeneszerzőktől, karácsonyra diszes almanach, pompás képes kötet, melynek bolti ára 2 frt, azonkívül esztendőnként hént három rejtvénypályázat, kedves, diszes nyereménytárgyakkal. Mindezt megkaphatja, ki negyedévre 2 frttal az *Ország-Világra* előfizet. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (V. Hol-utca 7.) küldendők, a honnan mutatványszámokat kívánatra ingyen küldenek.

Halálozás. Folyó hó 13-án reggel hunyt el *Bartók* Istvánné született *Nagy* Polxéna, életének 83-ik, házasságának 14-ik évében. A megboldogult férjét és *Anna*, *István*, *Róza*, *Juliska* és *Ágnes* gyermekeit, valamint nagyszámu rokonságot borított gyászba. Temetése ma délután fél 4 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint.

Fortuna otthona. Az osztálysorsjáték utolsó húzásán a 600,000 kor. jutalomnyeremény a rendkívül szerencsés és hírneves *Gaedicke A.* főgyűjtődjében (Budapest, Kossuth Lajos-utca 17.) vásárolt 62551. sz. sorsjegyre esett. Ezen főelárusító kifizetett már vevőinek egy 400,000 kor. főnyereményt, kétszer 100,000 koronás főnyereményt, háromszor 60,000 kor. főnyereményt. I. osztályu sorsjegyek ezen szerencsés főelárusítónál már most kaphatók.

A népszámlálás. A napokban terjesztette be a kereskedelmi miniszter a képviselőházhoz az 1900-ik év decz. hó 31-én megejtendő népszámlálásról szóló törvényjavaslatot. Törvény ugyan elő nem írja a népszámlálások időnkénti megújítását, de annak 10 évenkénti megismétlése a 0-val végződő években ugyyszólván a köztudatba átment szükségszerűség. A népszámlálás most is a már kétszer kipróbált és jól bevált módszerrel fog megejtetni, amely abban áll, hogy minden egyes jelenlévő egyénről külön szám-

lálólap, minden épületről pedig egy-egy gyűjtőív állittatik ki. A népszámlálás ezuttal is ki fog terjeszkedni mindazon demografiai jelenségekre, a melyek már az 1890. évi népszámlálásnak tárgyai voltak, kiváló gond fordítatván a népesség foglalkozásának, főképpen az őstermeléssel és iparral foglalkozó néposztályoknak minél pontosabb és részletesebb feltüntetésére, különösen pedig a szociális szempontból fontossággal bíró viszonyoknak és állapotoknak kiderítésére.

A dér. Az elmúlt héten hideg szárnyain végig-suhant az első dér, melynek csillogó, fagyos pikkelyei körülszorították a mezők és kertek későn nyíló virágait, melyekben megfagyott az élet s a mult héten még színes, illatos természet fölött, ma a bus hervadás bágyadt képe borong. A dér a halál első lehellete, mely elhervasztja az élet színét s a zöld természet sárga, fakó színt ölt, amint az őszi napsugár leragyo a tarlott mezőkre. Hiába ragyo a napsugár, mert az éjszakai fagyok megdermesztik a természetet, mely lassan haldoklik, mint a nagybeteg. Vidám hangok nem riasztják már a csendet s dal nem fakad az erdők és ligetek énekeseinek ajkán, mintha néma fájdalommal állnák körül a haldoklót, melynek szíve ma-holnap utolsót dobban.

Kinevezés. A m. királyi igazságügyminiszter *Schveszter* Ferencz sz.-udvarhelyi kir. járásbírói joggyakornokot a nagyenyedi járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Korcsolya-egyleti gyűlés. A székelyudvarhelyi Korcsolya-egylet választmánya, 8-án tartott gyűlésében, a folyó évi közgyűlés napját e hó 29-ére tűzte ki. E gyűlésre a tagok külön meghívók által lesznek meghíva.

A befagyott aszfalt. Szinte sajnáljuk, hogy a már odoizussá vált aszfalt-ügynek annyi helyet szenteltünk lapunk hasábjain. Mint illetékes helyről értesülünk, a miniszter, kinél a megkötött szerződés most van jóváhagyás végett, az egészet megsemmisítette, mivel a Magyar-aszfalt részvénytársaság ca. 46 frttal azt olcsóbban teljesítette volna, de másrészt a szerződés megsemmisítésére az indította a minisztert, hogy a munkálatokat nem magyar, hanem egy angol társaság nyerte el. Mint értesülünk a *The Neuschettel* cég abban az esetben, ha a munkálatok nála meghagyatnak, a város javára 1000 frtot szándékozik adományozni. Az egészben természetesen az a legszomorubb, hogy a Kossuth-utca ilyen feldult alakjában éri meg a jövő nyarat is, a mi a közlekedésre is nagy hátránnyal van.

Tanitó-gyűlés. Az Udvarhelymegyei Általános Tanító-egylet 25 éves fennállásának emlékére, folyó év november hó 23. és 24-én Székely-Udvarhelyen, ünnepélyes nagy- és közgyűlést tart, melyen előreláthatólag nemcsak a szomszéd megyebeli, hanem a Délmagyarországi és Aradvidéki tanítótestületek is meg fognak jelenni, és így kilátás van arra, hogy városunknak nagyszámu vendégei lesznek. Az egyesület hangversenyt is rendez ez alkalommal és egyáltalában mindent elkövet arra nézve, hogy régi jó hírnevének megfelelően mutassa be magát a nagyközönségnek. Nagyon óhajtható volna, hogy a tanítókat e munkájokban a társadalom különböző elemei is támogassák, a mire különösen az idegenek elszárlásolásánál és barátságos fogadásánál van szükség.

Közigazgatási bizottsági gyűlés. Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 11-én tartotta meg rendes havi gyűlését *Hollaki* Ártur főispán elnöklété mellett, melyen a szeptember havi ügyek nyertek elintéztést. A tagok közül jelen voltak: *Dr. Damokos* Andor, *Gróf Lázár* Ádám, *Ádám* Albert, *Sándor* Mózes, *Ugron* István, *Diószeghy* Samu, *Roediger* Gyula, *Diemár* Károly, *Dr. Valentsik* Ferencz, *Gyarmathy* Ferencz, *Bedő* Ferencz, *Dr. Ráczkővy* Samu, *Persian* János, *Dr. Keith* Ferencz, *Szabó* Gergely. Az alispáni jelentést *gróf Lázár* főjegyző tette meg. Iktatóra érkezett 1900, elintéztést nyert 1497 ügydarab. A házi pénztár vizsgálata szabályszerűen meg-ejtetett; említésre méltó észrevétel nem merült föl. Utadóba befolyt 2585 frt 59 kr, hátrálék 17055 frt 85 kr. A közigazgatás körében, mint lényegesebb és megemlítésre méltó körülmény a *Jakab* Gyula nyugdíjba vonulása. — *Ugron* István árvaszéki elnök a III-ik évnegyedről teszi meg jelentését. Junius végén gyámság alatt maradt 9844, szept. végével gyámság alatt maradt 9990 egyén. Iktatóra érkezett 4989, átjött 318, elintéztetett 4836 ügydarab. Székely-Udvarhely város árvaszékénél aug. hóról átjött 16, érkezett szept. hóban 70, elintéztést nyert 86 ügydarab. Gyámság alatt maradt a hó végén 144 egyén. — *Dr. Ráczkővy* Samu h. tiszti főorvos jelenti, hogy a

közegészségügy általánosan véve kedvező volt, s az előző hóhoz képest kevés eltérést mutat. A magán orvosi gyakorlatban a légző- és emésztési szervek hurutos bántalmái merültek föl enyhe lefolyással. — *Sándor* Mózes kir. tanfelügyelő jelentésében felemlíti, hogy az összes népiskolák szorgalmi időszaka szept. 1-ével beállott. Az államosítás iránt tárgyalások vannak folyamatban az agyagfalvi, etédi, siklódi, fiatfalvi, dályai és bögözi népiskolák iránt. — *Diemár* Károly kir. ügyész jelentése szerint a központi fogházban 2 vizsg., 39 elítelt, a kereszturi j. b. fogházában 8 elítelt, a h.-okládi j. b. fogházában 1 vizsg., 13 elítelt fogoly volt letartóztatva. A szabályszerű rend fenntartott. — *Roediger* Gyula pü. ig. helyettes jelentéséből kitűnik, hogy egyenes adóban befolyt 19593.36¹/₂, hadmentességi díjban 389.91, bélyeg- és jogilletékben 8323.75, fogyasztási- és italadóban 23149.46, dohányjövövedékben 14790.51 kr. Ideiglenes házaómentesség 23 esetben engedélyeztetett. — *Diószeghy* Samu kir. főmérnök jelenti, hogy ugy az állami, mint a törvényhatósági közútak állapotai jók voltak. A törvényhatósági utak némely részein a kavicsszállítás lassan halad, minek oka a késedelmes kifizetésekben kéresendő; erre vonatkozólag az alispán azonban már megtette a szükséges intézkedéseket. — Az előadók jelentése után az oláhfalvi patika ügye került tárgyalás alá. A pályázat kihirdetése után egyetlen pályázó akadt, *König* Károly, kit a h. tiszti főorvos elfogadásra ajánlott. A Székely-Udvarhely h. városi anyakönyvvezetői állásra *Lázár* József ig. tanító hozatik javaslatba. A gyűlés, melynek tárgysorozata 45 pontból állott, déli 12 órára ért véget.

A háziasszony takarékosága egy fiatal házaspár szerencsését alapította meg. Mint bennünket megbízható forrásból értesítenek, egy hivatalnok családja nagyon szűk anyagi viszonyok közt tengette életét. A férj alig volt képes a szerény háztartás költségeit beszerezni, sőt a midőn ezenfelül még súlyos betegségbe esett, a különben felhőtlen házaset nyugalma az egymást szerető férj és feleség között már-már veszélyeztetve volt. A nyomort a gondok csak nyomasztóbbá tették. A férj csüggedve gondolt nehé helyzetükre. Az asszony azonban nem esett kétségbe, hanem bátorította férjét és biztosította, hogy nemsokára, már a legközelebbi napokban a sors jobbra fordul. És ez így is történt. Mert a mint a szükség és gond legmagasabb fokra hágott, a fiatal pár pedig megfosztva minden élelmi szertől az isteni gondviseléshez fohászokdott, váratlanul feltűnt szerencsecsillaguk, — a legutóbbi osztálysorsjátéknál megnyerték a nagy nyeremények egyikét. A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen cézeget, mely szerencsésénél, szoliditásánál és megbízhatóságánál fogva amugy is nagy bizalomnak örvend. *Török A.* és *Társas* bankháza Budapesten a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan és megbízhatóan teljesíti. Az első osztályu sorsjegyek árai: ¹/₁ sorsjegy 6 frt, ¹/₂ sorsjegy 3 frt, ¹/₄ sorsjegy 1 frt 50 kr, ¹/₈-ad sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál *Török A.* és *Társas* budapesti bankházát, *Váci-körút* 4/a legmelegebben ajánljuk.

Színház.

A Romvári Várady Lajos társulata szombaton, 7-én kezdte meg hat hétre tervezett szezonját. A bemutató előadást megelőzőleg, tekintettel az október 6-iki évfordulóra, *Lőrinczy* Erzsike, a társulat kedves drámai szendéje, Jókainak a *Petőfi* halálának félszázados évfordulójára irt *Prologját* szavaltta el művészi ihlettel. Ezt követte *Rudnyánszky* Gyula 1 felvonásos alkalmi színműve: *Petőfi Sándor*. Utánna a *Lili* operett 2 ik felvonása ment, a báróné szerepében *Csatay* Irmával, a ki kellemes, de kis terjedelmű hangjával keltette föl az érdeklőt. *Szítay* László jó tenorisának bizonyult a tűzér szerepében. Záradékkul a *Csikós* 1-ső felvonását adták elő. *Rózsit Zöldi* Hermin meglehetősen sikerrel kreálta, míg a *Bandi* szerepében ismételtén *Szítay* érdemelte ki a tetszést. A nem nagyszámu közönség a szereplőket elég szívesen fogadta. s a társulat debutja a kívánalmaknak tulnyomó részben megfelelt.

Vasárnap, 8-án, *Géczy* István 3 felvonásos népszínműve *Az örök mátkája* került színre, melynek itt-ott megkapó drámai jelenetei vannak, de alapszerepét elöletett motívumokon épült fel és fejlődik tova. A czimszerepét *Zöldi* Hermin játszotta, még pedig elég sikerrel. Nem vitatható el tőle a rutin és a játék ügyessége, de hangterjedelme nem elég alkalmas arra, hogy a drámai momentumokat is kiaknázza, éneke meg nem elég fülbemászó és behizelgő; *Lőrinczy* Erzsike az *Anna* szerepét helyes felfogással, mely érzéssel és a lélektani megfigyelés kellő mértékével domborította ki; a *Lendvay* Ferike (*Baricza*) alakításában meg volt ugyan a kellő naivitás és kedvesség, de hiányzott a megfelelő kerekdedség, taglejtése nem elég sima és czéltudatos; *Czeplédiné* Róza helyenként tul ment a megengedhető határon, mert a komikumnak is meg van a maga aesthetikai köre; dicséretet érdemel *Szítay* László, a ki a *Pál* Miklós kovácslegényt igen ügyesen, a szerepben rejlt mulattató elemek kellő érvényre juttatása mellett alakította és a mellett valóban szép hanggal rendelkezik. *Keller* Antal mint *Botár* Márton szintelen és egyhangu volt. *Rákos* János igyekezett *Andor* szerepét a megfelelő melegséggel, sympothiat keltő módon érvényesíteni; *Hidassy* Kálmán jól belatalálta magát a nőcsábító személyiségébe és tud kellőképen egyenesíteni.

Hétfőn, 9-én, bérllet első számban a *Mozgó fényképek* bohózat ment. A darabot közönségünk már ismeri, mivel ez év május havában ugyancsak ez a társulat hozta itt színre. A

színház csak úgy tátongott az ürességtől, mivel közönségünk teljességgel nem melegedik föl szegény színészeink iránt, a kik pedig minden lehetőséget elkövetnek, hogy a köztetszést megnyerjék. Az előadás mindvégig derült hangulatban tartotta a jelen-voltakat. Természetesen nem jó hatással volt a szerepcsere az ensemblére, azonban, hogy közönségünk mégis jól mulatott, annak sikere részben az eredeti fordulatokkal gazdag, szellemes vigjáték érdeme is. Geröffy Ilona a megcsalt asszony szerepében igen jól mutatott, s természetes mesterkéltég nélkül játékával köztetszést aratott; azonban hátrányára van a kis-asszonynak — a miben ez östve férje Iró Ágoston rajta jóval túltett — hogy igen sokszor nem tudja kezével mit csináljon, hová tegye, a minek határozottan az az oka, hogy gondolkodik afölött. Rákos János az após szerepében mulattatta a közönséget. Lendvay Ferike helyébe Borzássy Rózsika „ugrott be”, a mi játékán minden igyekezet dacára is meglátszott.

Kedden, 10-én, *Nebántsvirág*, Hervének e népszerű, kedves zenéjü és mulattató operettje került színre. Az est sikere Cserey Margit alakításához fűződik, a ki diszkrét játékával Denise d' Havigny szerepét meglehetősen sikerrel interpretálta. Hidassy a Celestin, Szitay a Champlatreux vicomte szerepében érték el kisebb-nagyobb sikert. Bosszantó volt a második felvonásban, a színház foyerjében a színigazgatónak (Rákos J.) és a rendezőnek izetlenségig menő gyötrelmei, a mi a közönség között határozottan visszatetszést szült. Ez estén nagyon megéreztem, hogy a darabot közönségünk mennyire ismeri, mivel az ez ideig általánosságban jónak mondható összjáték dacára is, a ház üresnek volt mondható.

Szerdán, 11-én, Echegary drámája, *Folt, a mely tisztult* ment, ismételt üresnek mondható ház előtt. Leszámitva egy s más kikerülhetetlen apróbb fogyatékoságokat, a társulat életrevalósága immár teljesen beigazolást nyert. Érthetetlennek tűnik föl tehát a kontempláló előtt az a közöny, a melyben e város közönsége ez alkalommal e társulatot részesíti. Hisz már tudjuk azon, hogy a priori tegyük meg a konzekvenciát, s tömeges távolmaradásunkkal lehetetlenné tegyük egy máskülönbben elég jól szervezett társulat itten maradását. — A darab ismeretes. Don Lorenzónak ahg indokolható eljárásán indul meg a dráma és egy elolvasatlan levelen fordul meg és nyer befejezést. Az üldözött ártatlanság és gonosz ármány küzdelmeit dolgozza föl ebben Echegary, ha ugyan küzdelem a Matilde lányha védekezése, a mely csak az utolsó felvonásban szilajul. Azonban a darab hatása előtt a legegésebb kritikusanak is meg kell hajolnia; s a legirigyebb nézőnek is el kell ismernie a hatást. Lőrinczy Erzsike a Matilde szerepét kecsesen és elmésen alakította s a megdöbbentő realizmussal és izzó szenvedélytől áthatott játékát a közönség zajos elismeréssel jutalmazta. Az Enriquetta szerepe a Geröffy Ilona kezében volt. A ki az ármányos, rossz lelkü leányt elég hüen is kreálta, csak hogy a már említett hibája mellett most a szerepét sem tudta a legjobban. Donna Conceptiont Frank Lenke, Fernandót Rákos János, Don Justót Keller Antal. Don Lorenzót Makay Elemér és Juliót Iró Ágoston játszották több-kevesebb sikerrel.

Csütörtökön, 12-én, Guthy Soma énekes bohózata, *Egy nap a paradicsomban* került színre. Igen valószínű, hogy a darab címének köszönheti az igazgató, hogy ez östve annyira a mennyire meg telt a ház, mivel mistikusabb és a mai korban pikánsabb címet a szerző nem találhatott volna bohózatának, a melyen nagyon is meglátszott, hogy nyáron készült. Tény az, s ezt el kell ismerni, hogy tárgya teljesen a napi eseményekből van merítve, a midőn a férj és feleség a leg-ravaszabb doldokat eszelik ki, hogy egymást kijátszák. Azonban itt a szerző kegyetlenül megbünteti a hűtelen házaspárt, mert mind a kettőt akkor fényképezteti le, mikor a pásztoróra édes perceit élvezik. Siet azonban helyrehozni büntetését, s a képek kölcsönös visszacserelése után kilátásba helyezi a békét. A kikapós asszony szerepében Lőrinczy Erzsike temperamentumos játékával köztetszést aratott Karolát Cserey Irma alakította, inkább ügyes mozdulataiért, mint az énekszámokért tapsot is aratott s dalait meg kellett ismételnie. A férjet Szitay László, Mukit Bárdi István játszotta elismeréseméltó routinnal. Pénteken nem volt előadás, tegnap, szombaton *Gésák* ment.

A nő és a mezőgazdaság.

Kétségtelen, hogy szerepének fontosságát helyesen felfogva, a nő a mezőgazdaság terén is fejthet ki hasznos munkálkodást, különösen nálunk, a hol a földmivelés nemzeti tevékenységünk kimagasló ága, mindennek tápláló eleme. Fejlődését megbenntja a jó vezetés hiánya, egyfelől a paraszt megrögzött lustasága és gondatlansága, másfelől a tudomány helytelen alkalmazása. Az elmélet sehol sem áll oly távol a gyakorlatiasságtól, mint épen a földmivelésnél. Itt az ideje, hogy ezen az állapoton változtassunk. Javulást reménylünk, ha nemcsak a férfiakat, de főleg a nőket és a leányokat műveljük szakszerű alapos oktatással, ami őket a gyakorlati életre képesíti. A nők által, nők számára tartott földmivelési értekezletek ellenállhatatlan erővel bírnak, majd megnyerik parasztgazdáinkat a haladás eszméjének s a szellemi emancipáció hatalmas eszközévé válnak.

Első sorban fel kell kelteni a nők érdeklődését, kimutatván, hogy csekély fáradsággal a munka helyes alkalmazása mellett nagyban növeljük a gazdasági hasznot. A népszerű értekezletek sorozatát kívánjuk megújítani a gazdák leányai számára könnyen érthető módon ismertetve őket a szükséges kérdésekkel.

A nő vezesse a számadásokat, ügyeljen fel a személyzet egészségi állapotára, növelje gondossága által az általános jólétet. Foglalkozzék a marhával,

baromfival, a veteményes és gyümölcsös kert művelésével, a melynek terményei fontos élelmi szerek.

Tanulmányukat kiterjeszteniök a házi gazdaságra, vaj- és sajt készítés módjára, az állatok gondozásához szükséges állattani ismeretekre, a kémia alaptételeire, a melyek segítségével megóvhatók és eltehetőek télre különböző vetemények, végre a növénytan és meteorologia fogalmaira. Eképen kívánók kibővíteni a fiatal leányok alapismereteit.

A földmivelésnek háromféle tőkére van szüksége: az alaptőkére, a forgó tőkére s az értelmi tőkére, amely sajnos, még igen alacsony fokon áll. Az értelmi tőke nem egyéb a földmivelés ismereténél, amelyet tőkéletesít az elmélet és gyakorlati tapasztalat összege.

Mert be kell vallanunk, hogy a földmivelés nem szüklöködik munkás kezekben, hanem hiányzik a fej, a vezetés; nem a földmivelés haldoklását látjuk, hanem a parasztgazdát, akinek önfejű maradsága visszautasítja a tudomány segítségét s mert darabonkint, rosszul miveli a földet, felét sem nyeri annak a haszonnak, amelyet az nyújtani képes.

Azért térjetez vissza a földhöz, ifjak, gyümölcsöztessetek, képezzetek nagy gazdaságokat; a parasztgazda kénytelen lesz követni a példát s hogy kiállhassa a konkurencziát, segítségül hívja övét. Képezzetek szövetkezeteket a kistesmelők számára, akik tanácsaitokat követve okulnak s a jó vezetés csodát fog művelni. A föld a mostaninál csekélyebb fáradság mellett is nyújtani fogja a termés maximumát, termést termésre halmozó fáradhatatlanul, mint a virágzó ifjuság első idejében, a melyet megénekel a költő.

Értelemes segítségekkel az ország visszanyeri földbirtokainak veszélyeztetett gazdagságát.

A forradalom óta a parasztság birtokszerző hajlama z a spekuláció által serkentve, a föld fel-darabolása óriási mérvet öltött.

Értessük meg parasztgazdáinkkal, hogy számtalan esetben előnyösebb bérlőnek lenni, mint birtokosnak. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a naponta tett tapasztalat, hogy a kisbirtok kellő mér-séklet és bölcs előrelátás hiányában, a nagybirtok martalékául esik. A parasztgazda sem tudott ellent-állni a terjeszkedés rögeszméjének s ennek követ-kezménye az adósság, a gyilkos uzsora.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok nem adatnak vissza. — Nővtelen levelekre nem válaszolunk.

Levél. Nem epistola, hanem óda ez. Azonban — engedjen meg — nincsenek szárnyai. Nem úgy repül mint a sas (pedig az ódának úgy kellene repülnie), hanem mint valamely vadliba. Ne is erőltessük az ilyeneket. Az óda tűzben születik, mint a Phoenix-madár és nem logikában. Titkolja el.

É. B.! H-t. Érthetetlen. Bizonyára úgy van, hogy egy nemesebb érzés lehet csak alapja a nő és férfi állandó szövetségének és egyedüli forrása annak a boldogságnak, melynek nyomába nem járhat megtorlás, hanem a megérdemelt, a tiszta igazi boldogság. Mert hiába vannak meg azok a javak, melyeket a közönséges felfogás kíván meg a házassághoz, az egészség, mely az érzéki vágyakat szítja s a vagyon, mely e vágyak gondatlan kielégítését biztosítja: lelki szerelem nélkül erkölcs-telen lesz az a frigy és föltétlen nyomában jár a bosszuálló végzet, míg a lelkek szerelme már így maga is biztosítja a földön elérhető legtőkéletesebb boldogságot.

Az elvetemült. Aki ilyen tárgyhoz nyul, imádkozzék előbb háromszor, akkor fohászkozzék neki és — ne írja meg. Külö-nösen így ne. Mi valóban jobbat kértünk, de nem kaptunk.

L. K. P-k. Eljegyzési hírért készséggel hozzuk nyilvánosságra, ha a nyomtatott eljegyzési kártyát nekünk beküldi.

Bátorság. Igaza van. Csak hogy így talán jobban illik rájuk: a pulyka jár csoportban, sas mindig egyedül.

K. F. M. Tessék részletesebben megírni az esetet. Ugy majd intézkedni fogunk.

Érdeklődő. A városi képviselőtestület jövő évi költségvetését az előleges tervezetben 61086 frt 73 krral állapította meg, a mihez annak tárgyalása alatt még 6244 frt 42 kr lett felvéve. mint olyan kamat, a mely már január 1-étől pótdóval fedezendő, a mi így 16%-ot tesz ki.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Fűtő- és főzőkemenzék nagy raktára.

PAPP-ZAKOR ENDRE

vaskereskedése

Székely-Udvarhelyt

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ az „Arany kaszához” ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki közönség igen becses figyelmét felhívni gazdagon berendezett

vaskereskedésemetre.

Mindennemű vajda-hunyadi vasak, legjobb minőségű fű-és főző-kemenzék, varrógépek 6 évi jótállásra. Épület- és butorvasalások, szerszámok legjobb minőségben, s nagyon olcsó árban árusítatnak el.

Igen becses pártfogásért escedezve kiváló tisztelettel

Papp-Zakor Endre.

Épület- és butorvasalás nagyraktár!

Varrógép 6 évi jótállásra!

Sodronyszeg nagyraktár!

M. kir. államvasútak.

Téli menetrend.

Érvényes 1899. október 1-étől.

V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.
715			300	ind. Székely-Udvarhely ér.	159		620
731			316	Bikafalva	140		601
743			329	Bögöz	127		547
807			354	N.-Galambfalva	110		580
823			411	Bethfalva	1241		501
831			421	Székely-keresztur	1232		453
848			438	Ujszékely	1203		429
902			454	érk. Héjjasfalva ind.	1148		414
209			1025	Brassó		209	800
921			504	ind. Héjjasfalva ér.		1112	403
951	553	1140	532	Segesvár		1051	340
	654	101		érk. K.-Kapus ind.		945	213
		419		N.-Szeben			
	656	125		ind. K.-Kapus ér.		943	158
	849	433		érk. Kocsárd ind.		752	1054
		1030		M.-Vásárhely		1030	115
	854	443		ind. Kocsárd ér.		750	1042
	1046	645		Kolozsvár		555	833
	231	1117		Nagy-Vár		211	342
	750	620		érk. Budapest ind.		915	830

☛ Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.

☛ Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 5⁵⁹ perczig, a perczeket jelző számjegyek aláhuzásával vannak kitüntetve.

☛ Utánnomat nem díjaztatik. ☛